

USNESENÍ SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

25. července 2008*

Ve věci C-152/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Španělsko) ze dne 24. října 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 15. dubna 2008, v řízení

Real Sociedad de Fútbol SAD,

Nihat Kahveci

proti

Consejo Superior de Deportes,

Real Federación Española de Fútbol,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, M. Ilešič (zpravodaj) a E. Levits, soudci,

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

vzhledem k tomu, že Soudní dvůr hodlá rozhodnout usnesením s odůvodněním
v souladu s čl. 104 odst. 3 prvním pododstavcem svého jednacího řádu,

po vypořechání generálního advokáta,

vydává toto

Usnesení

- ¹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 37 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného

a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 (Úř. věst. L 293, s. 1; Zvl. vyd. 11/11, s. 41, dále jen „dodatkový protokol“), připojeného k Dohodě zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy Evropského hospodářského společenství a Společenstvím na straně druhé, uzavřené, schválené a potvrzené jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10, dále jen „dohoda o přidružení“).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Real Sociedad de Fútbol SAD a N. Kahvecim, na straně jedné, a Consejo Superior de Deportes a Real Federación Española de Fútbol (Španělský fotbalový svaz, dále jen „RFEF“), na straně druhé, ve věci sportovních právních předpisů omezujících počet hráčů ze třetích států, kteří mohou být nominováni do utkání v národních soutěžích.

Právní rámec

- 3 Podle čl. 2 odst. 1 dohody o přidružení je cílem této dohody podporovat stálé a vyvážené posilování obchodních a hospodářských vztahů mezi smluvními stranami. Za tímto účelem dohoda o přidružení obsahuje přípravnou etapu umožňující Turecké republice posílit za podpory Společenství své hospodářství (článek 3), přechodnou etapu, v průběhu které bude docházet k postupnému zavádění celní unie a ke sbližování hospodářských politik (článek 4), a konečnou etapu založenou na celní unii a implikující posílení koordinace hospodářských politik smluvních stran (článek 5).

4 Článek 6 dohody o přidružení zní následovně:

„Za účelem zajištění provádění a postupného rozvoje režimu přidružení se smluvní strany scházejí v Radě přidružení, která jedná v mezích pravomocí, které jí svěřuje tato dohoda.“

5 Článek 9 dohody o přidružení stanoví:

„Smluvní strany uznávají, že v oblasti působnosti této dohody, aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení, která mohou být vydána na základě článku 8, je v souladu se zásadou zakotvenou v článku 7 Smlouvy o založení Společenství zakázána každá diskriminace na základě státní příslušnosti.“

6 Dodatkový protokol, který je podle svého článku 62 nedílnou součástí dohody o přidružení, stanoví ve svém článku 1 podmínky, pravidla a harmonogram realizace přechodné etapy uvedené v článku 4 výše zmíněné dohody.

7 Článek 37 dodatkového protokolu stanoví:

„Pokud se jedná o pracovní podmínky a odměňování, pravidla, která každý členský stát přijme pro pracovníky turecké státní příslušnosti zaměstnané ve Společenství, nesmí být založena na diskriminaci na základě státní příslušnosti vzhledem k pracovníkům pocházejícím z jiných členských států Společenství.“

8 Článek 39 odst. 1 dodatkového protokolu je následujícího znění:

„Před koncem prvního roku po vstupu tohoto protokolu v platnost Rada přidružení přijme v oblasti sociálního zabezpečení ustanovení ve prospěch pracovníků turecké státní příslušnosti pohybujících se v rámci Společenství, jakož i jejich rodin s bydlištěm ve Společenství.“

9 Rozhodnutí č. 1/80 Rady přidružení ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení ve svém čl. 10 odst. 1 stanoví:

„Členské státy Společenství přiznávají tureckým pracovníkům působícím na jejich řádném trhu práce režim vyznačující se odstraněním jakékoli diskriminace ve vztahu k pracovníkům ze Společenství, pokud jde o odměnu za práci a jiné pracovní podmínky.“ *(neoficiální překlad)*

Spor v původním řízení a předběžná otázka

10 Nihat Kahveci je tureckým státním příslušníkem s bydlištěm ve Španělsku, kde je držitelem povolení k pobytu a pracovního povolení. Vzhledem k tomu, že byl zaměstnán jako profesionální fotbalový hráč na základě pracovní smlouvy uzavřené s klubem Real Sociedad de Fútbol SAD, získal federální licenci hráče, který není státním příslušníkem Společenství.

11 Nihat Kahveci podal prostřednictvím výše zmíněného klubu žádost k RFEF, aby RFEF nahradil licenci, jejímž je držitelem, licenci profesionálního hráče totožnou s licenci hráčů, kteří jsou státními příslušníky Společenství. Na podporu této žádosti se dovo-
lával dohody o přidružení a dodatkového protokolu.

12 Podle článku 129 všeobecného řádu RFEF je licence profesionálního fotbalového hráče dokladem vydaným tímto svazem, který umožňuje provozovat tento sport jako hráč, jenž je členem tohoto svazu, a být nominován v oficiálních zápasech a soutě-
žích jakožto hráč určitého mužstva.

13 Článek 173 tohoto všeobecného řádu stanoví:

„S výhradou výjimek stanovených v tomto řádu musí fotbalisté pro účely zápisu a získání licence pro výkon činnosti profesionálního hráče mít španělskou státní příslušnost nebo státní příslušnost členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru.“

14 Článek 176 odst.1 uvedeného všeobecného řádu stanoví:

„Mužstva přihlášená do oficiálních soutěží organizovaných na národní úrovni, které mají profesionální charakter, mohou do nich zapsat zahraniční hráče, kteří nejsou státními příslušníky Společenství, přičemž jejich počet je stanoven v doho-
dách uzavřených za tímto účelem mezi RFEF, národní ligou profesionálního fotbalu a asociací španělských fotbalistů, které upravují mimo jiné počet hráčů této kate-
gorie, kteří mohou být současně nominováni do utkání.“

[...]

- 15 Podle dohody uzavřené dne 28. května 1999 mezi RFEF a národní ligou profesionálního fotbalu je počet hráčů, kteří nejsou státními příslušníky členských států a kteří mohou být současně nominováni do utkání v první lize, omezen na tři hráče pro sezóny 2000/2001 až 2004/2005, a pokud jde o druhou ligu, na tři hráče pro sezóny 2000/2001 a 2001/2002 a na dva hráče pro následující tři sezóny.
- 16 Rozhodnutím ze dne 5. února 2002 RFEF zamítl výše zmíněnou žádost N. Kahveciho. Posledně uvedený podal proti tomuto rozhodnutí odvolání ke Consejo Superior de Deportes.
- 17 Vzhledem k tomu, že uvedené odvolání bylo zamítnuto rozhodnutím ze dne 26. června 2002, N. Kahveci napadl toto rozhodnutí u předkládajícího soudu.
- 18 Za těchto okolností Tribunal Superior de Justicia de Madrid rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání článek 37 [dodatkového protokolu] tomu, aby určitý sportovní svaz uplatnil pravidlo, podle kterého mohou kluby nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, na profesionálního sportovce turecké státní příslušnosti řádně zaměstnaného španělským fotbalovým klubem, jako je sportovec dotčený v původním řízení?“

K předběžné otázce

- 19 Podle čl. 104 odst. 3 prvního pododstavce jednacího řádu, pokud lze odpověď na předběžnou otázku jasně vyvodit z judikatury, může Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta rozhodnout usnesením s odůvodněním, které obsahuje odkaz na dřívější rozsudek nebo na příslušnou judikaturu.
- 20 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda zákaz jakékoli diskriminace tureckých pracovníků, působících na řádném trhu práce členských států, pokud jde o odměnu a jiné pracovní podmínky, který je uveden v článku 37 dodatkového protokolu a v čl. 10 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, musí být vykládán tak, že brání tomu, aby se na profesionálního sportovce turecké státní příslušnosti, který je řádně zaměstnán klubem usazeným v některém členském státě, uplatnilo pravidlo vydané sportovním svazem téhož státu, podle něhož jsou kluby oprávněny nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.
- 21 Tato otázka je obdobná otázce položené Soudnímu dvoru ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 8. května 2003, *Deutscher Handballbund* (C-438/00, Recueil, s. I-4135), a ze dne 12. dubna 2005, *Simutenkov* (C-265/03, Sb. rozh. s. I-2579).
- 22 Ve výše uvedeném rozsudku *Deutscher Handballbund* Soudní dvůr judikoval, že čl. 38 odst. 1 první odrážka Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Slovenskou republikou na straně druhé, podepsané v Lucemburku dne 4. října 1993 a schválené jménem Společenství rozhodnutím Rady a Komise 94/909/ES, ESUO, Euratom ze dne 19. prosince 1994 (Úř. věst. L 359, s. 1, dále jen „dohoda o přidružení Společenství-Slovensko“), musí být vykládán tak, že brání tomu, aby se na profesionálního sportovce slovenské

státní příslušnosti, řádně zaměstnaného klubem usazeným v některém členském státě, uplatnilo pravidlo vydané sportovní federací téhož státu, podle kterého mohou kluby nominovat do ligových či pohárových utkání pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

23 Ve výše uvedeném rozsudku Simutenkov, jehož předmětem byla stejná ustanovení všeobecného řádu RFEF a dohody ze dne 28. května 1999 uvedené v bodě 15 tohoto usnesení, jako jsou ustanovení, jež jsou předmětem sporu v původním řízení, Soudní dvůr judikoval, že čl. 23 odst. 1 dohody o partnerství a spolupráci zřizující partnerství mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé, podepsané dne 24. června 1994 na Korfu a schválené jménem Společenství rozhodnutím Rady a Komise 97/800/ ES, ESUO, Euratom ze dne 30. října 1997 (Úř. věst. L 327, s. 1; Zvl. vyd. 11/26, s. 356, dále jen „dohoda o partnerství Společenství-Rusko“), musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby na profesionálního sportovce ruské státní příslušnosti řádně zaměstnaného klubem se sídlem v členském státě bylo použito pravidlo vydané sportovní federací téhož státu, podle kterého mohou kluby nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

24 Soudní dvůr zejména rozhodl, že pravidlo omezující počet profesionálních hráčů – státních příslušníků dotčeného třetího státu –, kteří mohou být nominováni do utkání v národní soutěži, se týkalo pracovních podmínek, jelikož mělo přímý vliv na účast profesionálního hráče uvedeného státu, již řádně zaměstnaného v hostitelském členském státě, v utkáních této soutěže (výše uvedené rozsudky Deutscher Handballbund, body 44 až 46, a Simutenkov, body 32, 36 a 37).

25 Znění článku 37 dodatkového protokolu je přitom velmi blízké znění čl. 38 odst. 1 první odrážky dohody o přidružení Společenství-Slovensko, jakož i znění čl. 23 odst. 1 dohody o partnerství Společenství-Rusko.

26 Článek 38 odst. 1 první odrážka dohody o přidružení Společenství-Slovensko zněl následovně:

„Za podmínek a modalit použitelných v každém členském státě [...] zacházení s pracovníky, kteří jsou občany Slovenské republiky a kteří jsou legálně zaměstnání na území členského státu, bude v porovnání s občany tohoto státu bez jakékoli diskriminace založené na státním občanství, pokud jde o pracovní podmínky, mzdu nebo propuštění.“ (*neoficiální překlad*)

27 Článek 23 odst. 1 dohody o partnerství Společenství-Rusko stanovil:

„S výhradou zákonů, podmínek a postupů platných v každém členském státě, Společenství a jeho členské státy zajistí, aby ruští státní příslušníci legálně zaměstnání na území členského státu nebyli předmětem diskriminace založené na státní příslušnosti, co se týče pracovních podmínek, odměny nebo propuštění z pracovního poměru, ve srovnání se státními příslušníky dotyčného členského státu.“ (*neoficiální překlad*)

28 Jak uvedl Soudní dvůr, tato ustanovení zakotvují jasně, přesně a bezpodmínečně zákaz pro každý členský stát zacházet s pracovníky z dotčeného třetího státu na základě jejich státní příslušnosti diskriminačně v porovnání se státními příslušníky uvedeného členského státu, pokud jde o pracovní podmínky, odměnu nebo propuštění z pracovního poměru. Jednotlivci se tak mohou dovolávat těchto ustanovení u soudů členských států (výše uvedené rozsudky Deutscher Handballbund, body 28 až 30, a Simutenkov, body 22 až 24).

- 29 Toto zjištění musí být uplatněno na článek 37 dodatkového protokolu, neboť jeho znění se nijak zásadně neliší od znění čl. 38 odst. 1 dohody o přidružení Společenství-Slovensko a čl. 23 odst. 1 dohody o partnerství Společenství-Rusko. Krom toho, Soudní dvůr již měl příležitost shledat, že čl. 10 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, který přebírá znění pravidla stanoveného v článku 37 dodatkového protokolu, zakotvuje jasně, přesně a bezpodmínečně zákaz pro členské státy diskriminovat turecké migrující pracovníky působící na řádném trhu práce těchto států na základě státní příslušnosti, pokud jde o odměnu a jiné pracovní podmínky (rozsudek ze dne 8. května 2003, Wählergruppe Gemeinsam, C-171/01, Recueil, s. I-4301, bod 57).
- 30 Jak již ostatně Soudní dvůr rozhodl, zjištění, že zákaz diskriminace tureckých migrujících pracovníků působících na řádném trhu práce členských států na základě státní příslušnosti, pokud jde o odměnu a jiné pracovní podmínky, má přímý účinek, je v souladu s cílem dohody o přidružení. Cílem zmíněné dohody je totiž založit přidružení určené k podpoře rozvoje obchodních a hospodářských vztahů mezi smluvními stranami, včetně postupného zavedení volného pohybu pracovníků. Takový cíl umožňuje, aby Společenství uznalo přímý účinek těch ustanovení této dohody, která zavádějí zásady dostatečně přesné a bezpodmínečné na to, aby je mohl vnitrostátní soud uplatnit (výše uvedený rozsudek Wählergruppe Gemeinsam, body 62, 65 a 66).
- 31 Z výše uvedeného jasně vyplývá, že výklad provedený Soudním dvorem ve výše uvedených rozsudcích Deutscher Handballbund a Simutenkov se použije rovněž v rámci dohody o přidružení.
- 32 Na předběžnou otázku je tedy třeba odpovědět tak, že zákaz jakékoli diskriminace tureckých pracovníků působících na řádném trhu práce členských států, pokud jde o odměnu a jiné pracovní podmínky, který je uveden v článku 37 dodatkového protokolu a v čl. 10 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, musí být vykládán tak, že brání tomu, aby se na profesionálního sportovce turecké státní příslušnosti, řádně zaměstnaného

klubem usazeným v členském státě, uplatnilo pravidlo vydané sportovním svazem téhož státu, podle kterého mohou kluby nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

K nákladům řízení

- 33 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Zákaz jakékoli diskriminace tureckých pracovníků působících na řádném trhu práce členských států, pokud jde o odměnu a jiné pracovní podmínky, který je uveden v článku 37 dodatkového protokolu podepsaného dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972, který tvoří přílohu dohody zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé a která byla uzavřena, schválena a potvrzena jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963, jakož i v čl. 10 odst. 1 rozhod-

nutí Rady přidružení č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení, musí být vykládán tak, že brání tomu, aby se na profesionálního sportovce turecké státní příslušnosti, řádně zaměstnaného klubem usazeným v členském státě, uplatnilo pravidlo vydané sportovním svazem téhož státu, podle kterého mohou kluby nominovat do utkání v soutěžích organizovaných na národní úrovni pouze omezený počet hráčů pocházejících ze třetích států, které nejsou smluvními stranami Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

Podpisy.